

Edukacja Finansowa

- współczesna szczepionka na przyszłe kryzysy gospodarcze

Czy edukacja finansowa jest nam potrzebna? Przecież wiemy skąd biorą się pieniądze, potrafimy korzystać z kart płatniczych, mamy konto w banku i elektroniczny dostęp do niego. Wydaje nam się, że nie jesteśmy szczególnie rozrzutni i jakoś wystarcza nam pieniędzy na najważniejsze potrzeby. Czy potrzebujemy wiedzieć coś więcej?

Do roku 2008, większość ludzi, ale także instytucje na całym świecie żyła właśnie w takim przekonaniu. Jednak globalny kryzys gospodarczy, pokazał światu, że oprócz wzmocnienia nadzoru nad rynkami finansowymi, konieczna jest także szeroko rozumiana edukacja finansowa, w której udział będą mieli wszyscy uczestnicy rynku: zarówno instytucje publiczne i finansowe, ale także instytucje pozarządowe i samorządy. Musieliśmy nauczyć się znaczenia słowa ryzyko i zrozumieć, że nie można zadłużać się bez końca i jednym kredytem spłacać kolejnego.... Ale czy na pewno wszystko już wiemy? Czy kolejne kryzysy nam nie grożą? Czy potrafimy podejmować właściwe decyzje finansowe i odpowiedzialnie planować swoją przyszłość? Czy odpowiednio zabezpieczamy swoje pieniądze? Czy posiadamy odpowiednią odporność?

Nowe wyzwania

Kryzysy mają to do siebie, że powracają, choć nie zawsze w tej samej formie. Jednak nie tylko one są wyzwaniem. Codziennie podejmujemy istotne decyzje finansowe, choć nie zawsze jesteśmy tego świadomi. Podpisujemy np. umowę z firmą telekomunikacyjną na wysoki abonament, bo akurat jest promocja na najnowszy model smartfona, nie zawsze zastanawiając się, że będzie on obciążał nasz domowy budżet w długiej perspektywie. Inwestujemy pieniądze w fundusz, który obiecuje 10-procentowy zwrot z inwestycji. Czy w sytuacji, gdy w banku oprocentowanie rachunków jest praktycznie zerowe nie powinna zapalić nam się czerwona lampka? Nie myślimy o oszczędzaniu na emeryturę, pomimo, że ciągłe zmiany w systemie emerytalnym oraz niekorzystna demografia nie dają nam szans nie tylko na emeryturę pod palmami, ale w skrajnej sytuacji także pod własnym dachem. Nie zabezpieczamy także odpowiednio swoich kont bankowych wobec rosnącej liczby ataków cybernetycznych, które podczas pandemii, wyjątkowo nabrały na sile.

Pandemia COVID-19 pokazała nam ponadto, jak kruche są podstawy naszej pewności finansowej. Wiele małych firm musiało zamknąć swoją działalność, wiele osób straciło pracę, a wiele instytucji stało się celem ataków hakerskich, ponieważ przestępcy wykorzystują każdy kryzys, aby żerować na naszej chęci znalezienia łatwych odpowiedzi na trudne pytania, na naszym braku obycia z technologiami cyfrowymi, a także zmęczeniu i stresie.

Czy Polacy znają się na finansach?

Jak wynika z badania *Poziom wiedzy finansowej Polaków 2021*, przeprowadzonego w marcu br. na zlecenie Warszawskiego Instytutu Bankowości (WIB) i Fundacji GPW, w porównaniu do 2020 r., nieznacznie spadł odsetek osób oceniających swoją wiedzę finansową jako „raczej małą” lub „bardzo małą”. Niestety, wzrósł za to poziom negatywnej samooceny w tym obszarze wśród młodych Polaków. Jednocześnie, 3 na 4 Polaków oczekuje zdecydowanie przewodniej roli szkoły i nauczycieli w przekazywaniu wiedzy ekonomicznej. Blisko połowa z badanych wskazuje na konieczność wspierania tego procesu ze strony rodziców, mediów, pracowników sektora finansowego i instytucji państwowych. Ostatni rok intensywniejszej aktywności w cyberprzestrzeni umocnił także czołową pozycję wiedzy z obszaru cyberbezpieczeństwa jako tej, która zdaniem Polaków wymaga

największego uzupełnienia. Więcej: <https://bde.wib.org.pl/polacy-zaczynaja-coraz-uwazniej-czytac-umowy-przed-podpisaniem-i-chca-wiedziec-wiecej-o-inwestowaniu/>

Jak wygląda dzisiejsza edukacja finansowa

Edukacja finansowa, rozumiana też szerzej jako edukacja ekonomiczna, cybernetyczna i z zakresu przedsiębiorczości jest nam dziś potrzebna jak nigdy dotąd. Wciąż nie ma wyczekiwanej Narodowej Strategii Edukacji Finansowej, do stworzenia której Polska zobowiązała się jako członek Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) w 2012 roku, jednak różnego rodzaju instytucje realizują działania edukacyjne na własną rękę. Znaczną rolę odgrywa tu sektor finansowy, który w Polsce jest inicjatorem największych programów edukacyjnych i przy wsparciu wielu organizacji, ale także samorządów realizuje od kilku lat projekty, które docierają w każdy niemal zakątek Polski.

– W ciągu ostatniego roku większość Polaków zdecydowaną część swojego życia musiała przenieść do sieci. Praca zdalna, bankowość i zakupy online czy edukacja na odległość stały się naszą codziennością. W parze z tak dużą i zróżnicowaną aktywnością muszą iść odpowiednia świadomość i edukacja cyfrowa – swoista szczepionka na przyszłe kryzysy gospodarcze. Jednocześnie, warto aby w te wszystkie działania edukacyjne – również w obszarze finansów czy zasad funkcjonowania gospodarki – było zaangażowanych jak najwięcej podmiotów i środowisk – zarówno publicznych, prywatnych, jak i pozarządowych. Tylko w ten sposób będziemy w stanie sprostać tym wyzwaniom gospodarczym i cywilizacyjnym, które przed nami w najbliższych latach. Szczególną rolę w tych działaniach odgrywają polskie samorządy, bez zaangażowania których trudno wyobrazić sobie skuteczną edukację w polskich szkołach – powiedział Prezes Warszawskiego Instytutu Bankowości – Waldemar Zbytek.

Program Bankowcy dla Edukacji, którego inicjatorem jest Związek Banków Polskich, a organizatorem Fundacja Warszawski Instytut Bankowości, który skierowany jest do dzieci, młodzieży, studentów i seniorów, w ciągu 5 lat osiągnął niespotykany na skalę europejską zasięg. Nie udałooby się to bez wsparcia dziesiątek organizacji i instytucji, które rozumiejąc szczególną rolę edukacji finansowej z punktu widzenia jednostki, ale także ogółu społeczeństwa i interesu narodowego, wsparły projekt czy to finansowo, czy włączając się podmiotowo w różnego rodzaju przedsięwzięcia. Oprócz blisko 200 instytucji rynku finansowego jest to chociażby ponad 7 tys. szkół i uczelni oraz 400 jednostek samorządu terytorialnego, które dzięki aktywnej współpracy umożliwiły dotarcie z edukacją do młodzieży i studentów, ale także seniorów. Niebagatelną rolę odgrywają media, także samorządowe, w których ukazało się blisko 5 tys. publikacji, z czego ponad 1500 trafiło do społeczności lokalnych za pośrednictwem stron urzędów, bibliotek, centrów kultury czy gazetek gminnych. W ciągu 5 lat ponad 1000 wolontariuszy przeszkoliło 2 miliony uczniów, studentów i seniorów oraz 17 tys. nauczycieli, przeprowadzając 81 tysięcy lekcji i wykładów. Z okazji 5-lecia Programu Bankowcy dla Edukacji, podczas Kongresu Edukacji Finansowej i Przedsiębiorczości, przyznane zostały wyróżnienia dla najbardziej aktywnych i zaangażowanych instytucji, wolontariuszy, pracowników naukowych oraz samorządów. Program realizowany jest dzięki dużemu wsparciu partnerów generalnych jakimi są Biuro Informacji Kredytowej i Krajowa Izba Rozliczeniowa. Szczególne podziękowania chcielibyśmy skierować na ręce Pana Burmistrza Ryszarda Szybajło za wspieranie wspólnych działań edukacyjnych na terenie Miasta Człuchów, gdyż najważniejsze jest edukowanie lokalnie, blisko ludzi.

Czy to dużo? Na pewno tak. Jednak wciąż wiele jest do zrobienia. Edukację musimy traktować jako proces, w którym uczestniczymy na przestrzeni całego naszego życia, ponieważ świat wokół nas nieustannie się zmienia i musimy dostosowywać się do nowych warunków oraz stawiać czoła nowym wyzwaniom i radzić sobie z zagrożeniami. A odpowiednia wiedza ekonomiczna i postawa przedsiębiorcza to przyszły rozwój i bezpieczeństwo finansowe nie tylko obywatela i budżetu

Państwa ale również stabilność finansowa dla polskich samorządów, zaspokajających podstawowe potrzeby każdego z nas.

I nikt nie powinien zadawać już pytania: „Czy edukacja finansowa jest potrzebna?”

*

Relacja z tegorocznego Kongresu, podczas którego szeroko omawiane były kwestie związane z edukacją finansową dostępna jest na stronie: www.kef.edu.pl

Program sektorowy „Bankowcy dla Edukacji” to jeden z największych programów edukacji finansowej w Europie. Jest on realizowany od 2016 r. z inicjatywy Związku Banków Polskich przez Warszawski Instytut Bankowości. Jego celem jest edukowanie uczniów, studentów i seniorów w zakresie podstaw praktycznej wiedzy dotyczącej ekonomii, finansów, bankowości, przedsiębiorczości, cyberbezpieczeństwa i obrotu bezgotówkowego.

Dowiedz się więcej na www.bde.wib.org.pl